

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
TERMS OF SUBSCRIPTIONS
One Year \$3.00
Six Months \$2.00
Thursdays Edition \$2.00
DRAUGAS PUBLISHING CO. INC.
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
Phone McKinley 4114, Estab. 1908

DRAUGAS
LITHUANIAN DAILY FRIEND

SECOND EDITION

ANTROJI LAIDA

Published and distributed under permit (No. 468), authorized by the Act of October 3, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. By the order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

KAINA 2 CENTAI
PRICE 2 CENTS

CHICAGO, ILLINOIS, ŠEŠTADIENIS, SPALIO (OCTOBER) 25 D., 1919 M.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER MARCH 31, 1916, AT CHICAGO, ILLINOIS UNDER THE ACT OF MARCH 3, 1879.

METAL-VOL. IV. No. 252

Grumoja Anglekasiu Streikas

Darbininkai Nesutinka
su Siuloma Arbitracija

Suaukiamas Kabineto
Susirinkimas

NENORIMA KLAUSYTI
PREZIDENTO ATSI-
LIEPIMO.

Streikas neišvengtas
anglekasyklose.

Washington, spal. 25.—Vakar galų-gale suiro konferencija anglekasiu ir anglekasykly kompaniju atstovu. Per kelias dienas buvo diskutuojama. Tose diskusijose visus laikas pirmininkavo Darbo sekretorius Wilson.

Užvakar darbininku atstovai jau buvo sutarę išeiti iš konferencijos, kuomet parašė, jog nieko gera neišsis iš diskusiju, jei kompaniju atstovai atsakė priimti kai kuriuos svarbesniusius darbininku reikalavimus.

Toliaus Darbo sekretorius Wilson su karšta kalba perkalbėjo darbininku atstovus, kad jie dar rytoj ateity ir patvirtintų tarties.

Atstovai paklausė Darbo sekretoriaus. Vakar pirm pietų po trumpos konferencijos darbininku atstovai išnaujo pranešė, jog iš to nieko nebus, ir jie eina laukan.

Tuomet Darbo sekretorius ir vel darbininku atstovų įprašė nors po pietų susieiti. Ji pats tuojais visą reikią ir davė prezidentui Wilsonui.

Po pietų darbininku atstovai susirinko paklausti prezidento patarimų ir pasiūlyimų. Paskaityta prezidento atsiliepiamas. Prezidentas patarė abiem pusėm vesti derybas ir svarbesniusius klausimus patvesti arbitracijai.

Darbininku atstovai su tuo nesutiko. Išejo. Pasiibaigė konferencija. Šaliai grumoja naujas milžiniškas streikas su lapkr. 1 d.

Kabineto susirinkimas.

Kaip šiandie suaukiamas kabineto susirinkimas, kur bus aptarta grumoja šaliai

PRANEŠAMA, LENINAS
PAIMTAS NELAISVĖN.

Honolulu, spal. 24. — Vietos uoste stovintis japonų garlaivis Tenyo Maru pagavo nežinia iš kur pasijutę bevielni telegrafu dėpę. Sakoma, jog rusų bolshevikų valdžios galva Nikolai Lenin papuolęs prieš bolshevikų nelaisvėn.

Tai viskas, kas yra pasakyta dėpseje.

baisus darbo krizis.

Pasakojama, jog industrijos reikalų vedimui busianti įkurta kokia tai pastovi valdiškoji įstaiga.

Svarbiausia, busiąs aptartas ateinantis milžiniškas streikas minkštų angliu kasyklose. Bus pasitarta, kokių priemonių imties, kad palaikyti anglekasyklose darba.

Abelnei yra manoma, jog vyriausybė rankose turi dvi priemones, kuomet darbininkai pakelį streiką. Pirmoji priemonė—tai pavartojimas kariuomenės, kurios priežiuroje anglus butų kasamos. Antroji—tai užėmimas visų kasykly ir pasaukimas darban dirbantiu darbininku.

Visiems suprantama, jog darbas anglekasyklose turi eiti. Nes kuras butinai reikalvingas.

Streikas neišvengtas.

Apleizdami konferencija darbininku atstovai pažymėjo, jog streikas neišvengtinus. Nepamatoma priemonių, suilgi kuriu butų galima sutaukinti abidvi pusi.

Darbininkai reikalauja didesnio užmokescio už darba. Tame klausime gal jie ir sutiktu kiek nusileisti.

Bet darbininkai atsikako nusileisti su darbo valandomis. Jie nori per savaitę dirbti tik 30 valandų, ty, penkias dienas po 6 valandas. Šitas tai jau griežtas jų reikalavimas.

Darbininkai neprisiima arbitracijos todėl, nes jiems prisioty atsaukti paskelbtą streiką ir arbitracijos metu dirbti dabartinėmis sąlygomis. Gi arbitracija galėtu prasitesti kelis mėnesius ir pasekmėje nežinia dar kokią naudą duoty darbininkams.

Prezidentui nesmagumai.

Prezidentas Wilsonas serga. Tuo tarpu šalyje pakilo neramybės tokios, kokių čia nekuomet dar nėra buvę. Visa krauva susibėgo svarbiausių reikalų. Atidėti jų negalima. Juos aptarti ir imti veikti, reiskia, pastatyti pavojun sveikata.

Štai kas šiandie stovi priešais sergantį prezidentą:

Grumojantis streikas visose minkštų angliu kasyklose.

Suauciantis streikas plieno industrijoje.

Grumojantis streikas geležinkelų darbininku.

Suirusi industrijinė (darbo ir kapitalo) konferencija, iš

PAREIKALAUJAU NAUJO
PARLAMENTO BAL-
SAVIMO.

Gal rezignuos namų
sekretorius.

Londonas, spal. 25.—Vakar kabinetas turėjo susirinkimą. Apie rezignavimą negalėjo but jokios kalbos. Tas nelengva padaryti be dideliu nuostoliu šaliai.

Sulig premjero Lloyd George patarimo, nutarta pavartoti metodą, sulig kurios parlamentas turėtu dar kartą balsuoti styrininku svetimsaliu (lakunu) klausime.

Toji vyriausybės metoda pra pareikalauti, kad visi parlamentato atstovai dalyvautu balsavime. Nes praėita kartą, kuomet atmesta vyriausybės sumanymas sertifikuoti svetimsalius styrininkus, balsavime dalyvavo vos pusė parlamentato atstovu.

Turbut, rezignuos vienas
ministeris.

Bet jei ir antrukt parlamentas didžiama balsu atmesti vyriausybės sumanymą, ty ir tuomet vargiai rezignuoty kabinetas.

Nes kabinetai butų dar viena priemonė pasilikti vietoje. Premjeras pareikalautu parlamentu išreikšti pasitikėjimą vyriausybe.

Ir jei jau tuomet parlamentas tartų nepasitikėjimo žodį, tuomet be jokios kalbos turėtu rezignuoty premjeras su visais savo ministeriais.

Spėjama, kad, turbut, rezignuos namų ministeris Shortt, kurio žinyboje yra svetimsaliu klausime bilius ir prie jo ta priedais, kokį atmetė parlamentas.

BULGARIJA PADAVĖ AT-
SAKYMĄ TALKININKAMS.

Induota trys atskiro
brošiuros.

Paryžius, spal. 25.—I talkininku pagamintą taikos sutartį Bulgarija atsakė. Atsakymas induotas vakar taikos konferencijos sekretoriui Duta. Ir kaip kartas vakar pasibaigė laikas, ligi kurio bulgarams buvo nuskirta pagaminti atsakymą.

Bulgarų atsakymas pagamintąs trimis brošiuromis arba pamfletais. Pirmajam paliesta politikiniai ir darbo klausimai, antrajam—teritorijaliai ir trečiam—militariniai ir kiti.

Kaip šiandie vyriausioji taikos konferencijos taryba turės susirinkimą ir pasvarstys bulgarų atsakymą.

kurios pasiketimsi išeiti ir publikos grupė.

Pagaliaus, taikos sutarties klausimas.

Nelengva pasveikti musų prezidentui.

SEIMYNAI PER DU METUS
REIKIA \$2,262.

Taip tvirtina darbo statistikos
biuro viršininkas.

Washington, spal. 25.—Kad prideramai ir sveikai pragyventi seimynoms ir pavieniams, per metus mažiausia reikia turėti seimynai iš penkių žmonių \$2,262. Nevedusia moteriškai \$1,083, gi nevedusiam vyrui \$1,000.

Tokias skaitlines skelbia darbo statistikos biuro viršininkas Meeker. Jis tai pritaliko tik vyriausybės apmokamiems darbininkams. Nes tas yra surišta su kongreso komiteto tyrinėjimais apie federalių užmokesčių augstumą.

Kaip skaitlines paskirstomos.

Sulig Meeker'io apskaitimų, seimynai per metus reikalinga išleisti: maistui \$773.93; drabužiams \$513.72, iš kurių vienam vyrui išeina \$121.16, žmonei \$166.46, 11 metų vaikui \$96.60, 5 metų mergaitai \$82.50 ir 2 metų kūdikiui 5.

Toliaus: randai, kuroi, šviesai ir tp. \$428; pagaliaus įvairioms kitoms išlaidoms—\$546.82. Iš viso tad per metus pasidaro \$2,262.47.

Reikia apskruos
moteriškės.

Jei katra seimininkė, ty, žmone kartais yra apskri pirkinėjime reikalingu daiktu, jei moka pati šitą pasiusti ir ekonominiai gyventi, tad gali namines išlaidas sumažinti ligi \$2,025.56 per metus.

GAL TALKININKAI UZIMS
UNGARIJĄ.

Ungarija neturi pastovios
valdžios.

Paryžius, spal. 25.—Taikos konferencijos atstovas Sir George Clerk iškeliavo Budapestan, Ungarijos sostinėn.

Pirm išvažiuosiant jis pažymėjo, jog, regis, talkininku kariuomenė užimsianti Ungariją, kur nėra pastovios valdžios.

Atstovas Clerk sakė, kad tas bus atlikta už poros savaitių, jei tuo laikotarpiu Ungarija nepasidarys sutvėrti sau naują pastovų ministeriu kabineta.

NUGALABINTAS PRAN-
CUZŲ ŠNIPAS.

Paryžius, spal. 25. — Sante kalėjime sulig teismo nusprendimo sušaudytas jau trečias prancuzų šnipas. Šiuo kartu Pierre Lenoir, kurs karis metu turėjęs susisiešimų su priešininku.

PASAUTA DU DAR-
BININKU.

Youngstown, O., spal. 25.—Aną dieną čia buvo pakilusios riaušės ir du darbininku pašauta, kuomet policija mėgino suareštuoti kelis intariamus svetimsalius.

SENATO KOMITETAS PRI-
ĖMĖ AMERIKONIZAVIMO
SUMANYMĄ.

Washington, spal. 25.—Senato darbo komitetas sutiko priimti pasiulytą amerikonuoti svetimsaliams sumanymą.

Sulig to sumanymo, iš vyriausybės išdo kas metai bus skiriama \$12,500,000 svetimsaliu apsvietimui.

NAUJAS ANGLIJOS UZRU-
BEZINIŲ REIKALŲ
MINISTERIS.

Londonas, spal. 25. — Ligšiol Anglijos užrubežinių reikalų ministeriu buvo Arthur J. Balfour. Dabar jo vietą užėmė lordas Curzon. Gi Balfour paskirtas lordu prezidentu valstybės taryboje.

ISPANIJOS KARALIUS
LONDONE.

Londonas, spal. 25. — Čia atkeliavo Ispanijos karalius Alfonso su buriu savo palydovų. Anglijos karalius vardu ji sutiko ir pasveikino lordas Stamfordė.

SKOLINA PINIGŲ PRAN-
CUZIJAI.

Paryžius, spal. 25. — Su žinoma bankininko Morgano pagalba Amerikos bankininkai Prancuzijai paskolina 200 milijonu dolierių.

ATIMA NUO BURŽUJŲ
DRABUZIUS.

Maskva, spal. 2 (suvelinta). —Bolshevikų valdžia paskelbią čia ir kitur parėdymą rekvizuoti nuo buržuju šilts drabužius ir apatinius baltinius, reikalingus bolshevikų armijai.

Parėdyta eiti per namus ir atinti reikalingus armijas drabužius.

PARDUOTA 1000 LAKSTY-
TUVŲ.

New York, spal. 25. —Komercija su lakstytuvais šioj šalyj žymiai plečiasi. Nuo praėito birželio ligšiol privatinems žmonėms parduota apie 1,000 lakstytuvų.

Iš tų tik vienam Chicago parduota 380 lakstytuvų.

ANGLIJOS VYRIAUSYBĖ
IMS VALDYTI GELE-
ZINKELIUS.

Londonas, spal. 25. —Transportacijos ministeris Geddes gamina plenus, sulig kuriu atėitytu pati šalies vyriausybė turės valdyti geležinkelius ir perkusus.

VIENNA, SPAL. 25. — Prane-
sama, jog Anglija Ungarijai
siglo 500 milijonu dolierių
paskolos ir už tai nori pa-
imti valdyti Ungarijos geležin-
kelius.

Bolševikai Nusprendę
Neatiduoti Petrogradą

Jie praneša apie savo
pažiangiavimus

PETROGRADAS APGULI-
MO STOVYJ.

Visi vyrai pastatyta ginti
miestą.

Copenhagen, spalių 25.—Iš Gelsingforso telegramoje sakoma, jog bolshevikų karės komisarai Trockis pats vadovaujįs Petrogrado apginime. Ji paskelbes proklamaciją, jog Petrogradas esąs apgulimo stovyj.

Mieste uždaryta visi teatrai. Po 800 vakare žmonėms uždrausta išeiti gatvėn. Gaisrai sunaikinę kelias svarbias dirbtuves.

Bolševikai pasirengę ginti Petrogradą ligi paskutinio vyro. Prieš Denikino ir Yudenio frontus sutraukta kuogeriausias bolshevikų kariuomenės dalys.

Paties Petrogrado komendantu paskirtas gen. Čeremisov. Tas generalas jau atvykęs sostinėn.

Sumobilizuoti vyrai.

Pranešama, jog bolshevikai nusprendę ginti kiekvieną Petrogrado gatvę, jei priešininkai pavyktu įsilaužti miestan.

Sumobilizuoti visi vyrai nuo 20 ligi 45 metų įmintai.

Pasakojama, jog Yudenien reikalinga turėti 60,000 kariuomenę, jei jis norjė užimti Petrogradą. Ir tas jam brangiai atsieity.

Gelsingforse manoma, jog gen. Yudenie sustiprina savo pozicijas prieš Petrogradą pradėtomis ofensyvomis ant Psokvo, Strugi ir Belogaja.

Kaip pranešama, tuose frontuose bolshevikai panešą didelius nuostolius.

Rytuose nuo ežero Peipus stipri bolshevikų kolūma turėjo kuoveikius atsimesti atgal, nes jau grumojo atkirtimams.

Bolševikai apleisiją Rusiją.

Gen. Denikinas gavęs žinių, jog bolshevikai pasirengę apleisti Rusiją ir su visakuom kraustyties Azijon.

Sakoma, kaip tik jie pamatysią sau neišvengtingą pavojų, tuojais savo sostinę perkelsią Taškentan, Turkostane. Tenai sutrauksią ir savo kariuomenę.

LATVIAI ATMUŠĖ VOKIE-
ČIŲ ATAKAS.

Ryga, spal. 25. —Vokiečiai buvo atnaujinę savo atakas prieš latvių pozicijas pietuose nuo Friedriehstadt. Bet latviai atmušė atakas.

PIRKITE KARES TAUPY-
MO ŽENKLELIUS (W.S.S.)

Valdyba.

BOLSEVIKAI VAROSI
PIRMYN.

Truškina Yuėnco ir Kolčako
armijas.

Londonas, spal. 25.—Bolshevikų valdžia iš Maskvos oficialiai skelbia, jog jie kontratakoni, atsiėme Pavlovską ir Carskoje Sielo, pietuose nuo Petrogrado.

Pažymima, jog paimta daug nelaisvių. Brovinyšis nepertaukiamas.

Toliaus pranešama, kad Siberijos fronte bolshevikai atsiėmė Tobolską. Tenai sutruškinta admiralo Kolčako kariuomenė.

BOLSEVIKAI RAGINAMI
TAKINTIES.

Ta žinia pareina iš Berlyno.

Londonas, spal. 25.—Iš Berlyno čia bevielni telegrafu pranešama, jog Michail Teresenko, buvęs Rusijos užsienių reikalų ministeris, kurs 1918 metais pasprudo Švedijon, parazines Maskvos Bolshevikų valdžiai, kad ji pasiulytu taiką visiems Rusijos priešininkams.

Taippat pranešama, jog Maskvoje esąs kažkokis S. Valstijų oficjalis reprezentantas, kurs mangs patarpininkauti tarpe bolshevikų ir talkininkų.

NUSKENDO TRYS BOLSE-
VIKŲ LAIVAI.

Stockholmą, spal. 25.—Suomijaus užlajoj trys bolshevikų laivai užplaukė ant povandeninių minu ir nuskendo. Su laivais žuvo 346 žmonės.

SPALIŲ 25, 1919 M.

Chicago. — Šiandie lietūs; vakare labai šalta; rytoj gražūs oras ir šalta.

Oro biuras skelbia, jog po pietų ir ateinančią naktį bus labai šalta. Sakoma, apsiereikšią pirmieji šalčiai, katrie atužia iš Alaskos.

NEPAMIRSKIT NUSTATY-
TI LAIKRODŽIŲ.

Ateinančią naktį, prieš spalį 26, visoj šalyj laikrodžiai bus nustatyti viena valanda paskiaun. Nepamirškite.

PRANEŠIMAS.

Iš Dievo Apevizdos parapijos.

Motery Sajungos šėia kuopa laikų, extra susirinkimą sekmadienij, spalio 26 d., 2:00 po piet., parapijos saleje. Yra labai svarbių dalykų aptarti.

Valdyba.

"DRAUGAS"

LITHUANIAN DAILY FRIEND
Published Daily Except Sundays by
DRAUGAS PUBLISHING CO., Inc.,
1800 W. 46th St., Chicago, Illinois.
TERMS OF SUBSCRIPTION
One Year \$5.00
Six Months \$3.00
Thursday's Edition \$2.00

Advertising rates on application
At News-Stands 2c A COPY

LIETUVIŲ KATALIKŲ DIENRAŠTIS

"DRAUGAS"

Einis kasdien išskyrus nedėlidienius.
PRENUMERATOS KAINA:
Metams \$5.00
Pusei Metų \$3.00
Prenumeratą mokasi išskaido. Lai-
kas skaitomas nuo užrašymo dienos ne
nuo Naujų Metų. Norint permaityti
adresą visada reikia prisųsti ir senas
adresas. Pinigai geriausia siųsti šper-
kant krasoje ar ekspreso "Money Order"
arba įdedant pinigų į registruotą
laišką.

"DRAUGAS" PUBLISHING CO.
1800 W. 46th St., Chicago, Ill.
Telefonas McKimly 6114

Lietuvos Paskolos Reikalė.

"Darbininkas" apie tą dalyką išreiškė keletą gražių ir teisingų minčių. Jis perspaušdina mums, kad ne ką galima geriau pridėti.
"Į paskolą galima žiūrėti dviejopai: kaip į idėjos dalyką ir kaip į dalyką biznį.
Žiūrint į ją kaip į idėjos dalyką paskola būtų geresnė užtraukiama ilgiam laikui ir mažesniais nuosimėčiais, žiūrint gi biznio reikalais galima sakyti ir šiaip ir taip.
Lietuvai visoko reikia tuojau, o nupirkt tuojau reikia pinigų. Kad nupirkti viską pigiai reikia pirkti iš pirmųjų rankų ir už didelę sumą. Kad tą atsiekus Lietuvos valdžia rizikuoja daryt paskolą trumpam laikui ir duoda didelius nuosimėčius, kad žmonėms būtų ne tik idėjinis išrokavimas, ta paskolą remti, bet ir bizniškas, o tokiu būdu, kad tą milijoną dolerių kogrečiau sia sukelti ir už jį aprenkti, apanti ir kitokiomis reikmenimis suselpti Lietuvai.
Čia Lietuvos valdžios toks pasielgimas yra ne tik išteisinamas bet pagrįstas, gudrus ir bizniškas.
Turint kapitalą Amerikos bankuose Lietuvos valdžia gali tiek ir tiek užsakyti daryt iš pirmųjų rankų ir gauti viską pigiau negu per keno nors tarpininkystę o pigiau pirkus gali Lietuvoje pigiau parduoti. Delto aš iš savo pusės išrandu, kad Lietuvos valdžia labai gerai padarė paskirdama tą 5½ mūs. ir užtraukdama ne ant ilgo, bet ant trumpo laiko šią paskolą.
Kuomet šią paskolą sumesime, tuomet galima bus išiešioti kitą ir jau ant ilgesnio laiko ir su nuosimėčiais tokiais, koki pasirodys praktiškausiai. Gi dabar padarykim, kad užvestas darbas kuogrečiau būtų pasekmingai pabaigtas.
Tik vienas dalykas mums išrodo kitai. Kada Lietuvos viešpatija sustiprės, tada jos finansams nereikės patrijoty paramos. Tada ji galės atkelti ir sunkesnes paskolų sąlygas. Mums išrodo, kad tarp Amerikos lietuvių dar yra tiek patrijotizmo, jog pasitenkis keturiais nuosimėčiais ir de-

šimties metų terminu. Bet mes nesiginėjame. Geriau pirma paskolą įvykinti, negu besiginėjant ją sutrukdinti. Todėl mes, savo mintis išreiškę, toliaus jau tik remsime tą paskolą kaip ji yra.

Mandagumas.

Zmogus bedirbdamas gali pelnyti kartais ir stambų pinigą, tačiau pilna išminties galva yra geresnė už pilną pinigų kišenį. Rotschildo sumus Vienoje kaip buvo taip ir likosi pugalviu, nors tėvas jam paliko keliasdešimt milijonų. Iš to aišku, kad negana pinigų, dar reikia ir išminties.
Nevienas turi gerą galvą iš prigimties. Atidurbęs savo attonias valandas jis netingi pasiskaityti gerų knygų, kartais vaikščioja į vakarinius ir šventadienių kursus. Tokiu būdu žmogus įgija ir išminties. Su pinigų ir išmintim jau galima gerokai gyventi, bet dar ne viskas.
Norį žmogus gautų skanų ir sveiką valgį, bet paduotą ant purvino blūdo ant nevalyto stalo. Jų šlykštu būtų valgyti. Tokiam valgiui lygus yra protingas ir turtingas žmogus neįmanantis mandagumo.
Kiti jį vadina storžievčiu. Daugelis nenori su juo susidėti, nes jis apspjauo jų svarias grūdus, supurkina jų rupestingai prižiūrimus kilimus, užgauna svečius nepadoriais žodžiais. Tokio negali nei leisti j savo namus, kuomet susėina gražesnių ir geresnių svečių. Jis pastebi tą ir pyksta, nesuprasdamas, kad pats kaltas.
Jeį jis mokėtų gražaus apšėjimo, tai galėtų dalyvauti gražioje draugijoje ir nekartą žymiai pasinaudoti. Mandagumo reikalą pirmiausiai suprato politikai, nes jie išvydo, kad sunkiai pasiekiamus tikslus daug lengviau galima yra pasiekti su mandagumu negu be mandagumo. Tą tiesą dabar jau žino ir visi pirkliai bei pinigų pramoninkai. Jeį žino, kad mandagumas veda pinigą, o nemandagumas duoda nuostolių. Todėl didieji vertelgos yra taip-gi labai mandagūs.
Mes lietuviai norėtume kuogrečiau pasiekti visuomenės augstybės, bet nemokinti mūsų tėvai nemokino mūsų mandagumo. Mokykla tą priedermę paliko atidurbti šeimynai, o šeimyna to nežinojo. Taip ir liekamės be mandagumo. Delto įgiję mokslo ir pinigų vis-gi negalime pasiekti visuomenės viršūnės. Tėviai dabar reikėtų, kad nestovėtume užpakalyje kitų tautų. Tai-gi reikia mums mokintis mandagumo.
Tą reikalą suprato kauniškos sv. Kazimiero Draugija. Kaip tik susidariusi ji tarp pirmųjų savo leidinių atspausdino knygutę "Nebuk storžievčiu." Joje surašyta daug nudingų mandagumo patarimų. Atgėmanti Spaudos Draugija Amerikoje jau atspausdino knygutę "Mandagumas." Ją parašė a. a. kun. A. Staniukynas. Visą savo amžį pašventęs jaunomenės auklėjimo reikalams tas nepaprastose dvasios žmogus, suprato, kaip reikia mūs tautai mokintis mandagumo. Jis surinko patarmes iš geresnių prancūziškų ir kitokių raštų.
Butų galėjęs mandagumo įstatų pripildyti storą knygą, bet žmonėms persunku būtų atsiminti daugybės smulkų taisyklių. Todėl jis surašė tik

L. K. Spaudos Draugija.

Laikraščiai.
Šiandie sunku būtų surasti žmogų, kuris neskaitytų kokio nors laikraščio, arba nesintereisuotų, kas rašoma apie pasaulio nuotikius. Laikraščiai nustato vietą, apie ką nori opinija. Jie palengva, nuolatos tą patį dalyką įvairiais būdais kartodami, išdirba žmonėse savo pažūras ir nuomones. Tai pasidaro žmogui nežinant ir neįjauciant. Žmogus išreiškia nekartą nusprendimą neva savo, o tuomi tarpu jis yra ne jo, tik tokiu, ar kitokiu laikraščio.
Katalikams veikėjams ir apimamai katalikams, kurių troškima yra ir privalo būti, kad visuomenė tvarkytųsi, remianties ant krikščionijos statomų pamatų. Tokį įsitikinimą ir nuomonę galima įskieptinti, praplatinti ir išauginti greičiausiai ir pasekmingiausiai tik per laikraščius. Tą darbą atlieka katalikiški laikraščiai, ypač dienraščiai. Todėl yra labai svarbu, kad toki laikraščiai kuoghjausia išsiplatintų, kad neliktų vietos ir žmonių, kurių jeį šiokiu ar tokiu būdu nepasiekty. Šie pageidavimai seniai jau yra išreiskiami, bet gyvenime neperuoliausia vykunami.
Daug turime ir didesnių ir mažesnių veikėjų; jie gražiai pakalba, parašo noblogiausias korespondencijas, surengia teatru, teatrėlių, koncertų ir baletų, bet nedaug atsiranda veikėjų, kurie praplatintų katalikiškų laikraščių. Šis darbas, turbut, negarsiai skamba, nedaug garbes duoda, bet tikriems veikėjams, ar toki tušti dalykai turėtų rūpėti?
Jiems rūpi visuomenė, je

Žodis Lietuvos Rėmėjams.

Gerbiamieji ir gerbiamosios, Lietuvos suns ir dukterys!
Nelaukite kol Jumis kokis nenurimstantis Jūsų brolis pakvies prie švento—Lietuvos gelbėjimo darbo. Nemanykite, kad kiti geriaus už Jus atjaučia Lietuvos nelaimes. Jūs vis-i, iš mūsų gimtinio krašto iš-trentieji, duonpelniai daug, la-bai daug, vargo iškentėjote, kol perkeliavote svertimas ža-lis, vandenyną ir kol gavote sunkų darbą. Jūs, mylimieji viengenciai, labai džiaugė-tės, kuomet atradote Jums prijaunčius savuosius. Da-bar atėjo laikas, kad Jūs visi iki vienam privalote būti vienatimis pasaulyje Lietuvos žmonių globėjais! Lietuvai ap-sipitę įvairiausių rūšių priešai ir nudotį "globėjai". Jūs visi ištrentieji lietuviai, Die-vo žmoniskumo, tautystės ir giminytės teisėtai Lietuvos globėjais esate! Kurie savų garbingųjų priedermių dar neatlikote ir Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Draugijos Rėmėjų skyriun neįsirašėte, teikite si neragunami, prisirašyti ir paskui garbingai dirbkite, kad visi lietuviai, Jūsų tarpininkystę, būtų pritraukti prie prakilnaus Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Draugijos Rėmėjų darbo. Raudonojo Kryžiaus Draugijos tokis prakil-naus uždavinis, kad visi save,

L. RAUDONJO KRYŽ. RĖMĖJŲ KAMPĖLIS.

Pereitą savaitę tikrai jau su-žinota, kad laivas su drabužiais plauks Lietuvoje apie pabaigą šio mėnesio. Tokio užtrukimo priežastis, tai streikas laivų priepilaukose, kuris jau po truputį baigiasi.
Lietuvos R. K. rėmėjai turi apie 110 tonų beveik naujų drabužių, kuriuos nutarė siųsti Lietuvoje. Jų pasiuntimas atsi-eis gana brangiai, netikėtina. Daugumas gal pamanyt, kad vėlyk tuos pinigus pasiųsti Lietuvoje ir tenai už juos bus galima gauti drabužius, bet Lietuvos pavargėliai neprašo taip pinigų, nes jų ten po truputį turi, bet drabužių jie ir už pinigų negali gauti. Gi tarp 110 tonų drabužių randasi štai kokie beveik nauji, nes senų netinkančių nesučiūnėme:
8120 vyriškų overkočių,
4045 moteriškų storų žipo-nų,
10200 vyriškų siutų,
12020 moteriškų dresių ir siutų,
5620 baltų ir spalvuotų mo-teriškių dresių,
6500 vyriškų marškinių ir ke-linių apatinių,
4300 vyriškų kelinių virš.,
3800 visokių paneikių,
4500 porų senų pataisyty čė-verkykų,
2500 skrybėlių ir kepurėlių,
5 bakšai muilo ir keliolika bakšų visokių valgomų daiktų, kurie negali sugesti.
Tiegi tokie daiktai yra siunčiami Lietuvoje.
Apant to, šią savaitę išsiųsta Washingtonan 15 lietuvių mokinties nusiųsytos, kurioms ir reikės užlaikymas ir už mokslą apmokėti ir taip-gi Lietu-voje pasiųsti.
Tatai broliai lietuviai, dabar yra reikalas sukurti ir dėties prie L. Raud. Kryžiaus rėmėjų organizacijos. Steigti jos skyrius ir visomis spėkomis prisidėti prie to taip svarbaus dar-bo, gelbėjimo mūsų brolių, mu-sų brangioje tėvynėje, Lietu-voje.
Apant to, yra jau perkama vilnioni siulai ir bus netrukus išsiuntinėta jie skyriams nu-mezgimui karaviams sveterių, kurių iki gruodžio 1 d., 1919 m., apie 10,000 turime turėti.
Tat-gi į darbą visi, kas tik kiek-galite. Kaip tik lietuvių kolonijos Amer. gaus sau nu-skirtą skaitlinę L. Raud. Kry-žiaus rėmėjų surinkti, lai ne-atidėliojia ir lai veikia, kol tie pinigai bus surinkti.
J. Tumasonis,
L. R. K. R. sek.
456 Grand Street,
Brooklyn, N. Y.

PAIEŠKOJIMAI.

Ieškau savo brolio, Mykolo Dautaro, Kauno gub., Raseinių apskr., Tauragės valsč., Stra-gutės sodžiaus, gyvenusio pa-skutiniu laiku Chicagoje. Mel-dui apie jį man pranešti šiuo adresu: Tauragės apskr., Gau-ries valsč., Laurin miestukas, Kazimieriui Gaurinavičiui, Lie-tuva—Lithuania.

Kiekviena karta tu paspandi gūka—
Kiekviena karta tu važinuoju elevitoriu—
Kiekviena karta tu užsiki Elektros šviesa—
Kiekviena karta tu važinuoji elektriniame kare

atsimink apie
Chicagos Elektros Paroda
Coliseum, Spalio 11-25, 1919 m.
Atdara Kiekviena diena ir Nedėliomis
Nuo 11 įryto iki 11 vakare.
Pamatyk Gražnų Bokštą
Spaudžiamąjį Telegrafa
Darbo-Taupymo dalykus del namo.

AŠ
ESMI NATURALIŠKAS DAKTARAS

Aš noriu išmokyti Jus gyventi su-lyg gamtos teisių. Noriu išmokyti Jus kaip užlaikyti sveikatą, ir kaip netekus sveikatos, ją vėl atgauti. Aš noriu išmokyti Jus būti vyras, kokius norėjo matyti Jūsų motina augindama Jus. Aš noriu išmokyti Jus kaip sustiprinti savo sveikatą, savo drasią, kaip sustiprinti nervus.

Reikalaukit mano Patarimo
Aš
Visuomet Esu Pasirengęs patarnauti Jums

DAKTARU PAVIDALE SALDAINIU
PARTOLA

Šiandie aprinkau mažą va-landėlę pabrėžti kelis žodelius aš, Kazimieras Martinkus, pas savo seselę ir švogeri Jurgu-čius, pranešdamas apie savo gyvenimą. Aš esu dabar Ver-dune, Prancūzijoje. Siunčiu šiuos kelis žodelius pas tamstas, šaukdamas pagalbos. Jau ket-veri metai kaip iš niekur ne-gaunu pašelpos, nei iš namų ir nežinau ar besat gyvi. Meldžiu tamstą, jei gausi šitą laiškėli, duoti žinią Budzų Liudvikui ir Budzienei Paulinai, mano sesei, apie mane vargstantį; taip-gi kitiems broliams Martin-kams ir Rasnikams. Laišką siunčiu per kitą, nes neturiu adreso. Mano draugas gavo du laišku nuo brolio. Tai ir aš siunčiu ant jo adreso. Jeigu gausit tą mano laišką, tai pra-šau duoti man atsakymą, nes aš dabar neturiu prie ko šauk-ties.
Jeigu nesusirasite taip, tai laišką meldžiu pagarsinti lai-kaštyj.
Mano drauge, prašau kaip

nors tą laišką perduoti Jurgu-čiui. Aš jį adreso neturiu—pa-mėčiau. Mūsų lyg, rodos, buvo toks Jurgaitienė Paulina, 607 W. 18th St., Chicago, Ill.
Jeigu nežinote, tai gal girdė-jot Budzų Liudviką. Meldžiu perduoti tą laišką. Aš gyvenu su tamstos broliu, Motieju Juš-ka.
Kaz. Martinkus.

Red. prierasas: Šį laišką ga-vo p. Porylas Juška, 4500 So. Paulina st. Jis atnešė redakci-jon jį pagarsinti.

IŠ NORTH SIDE.
Spalio 19 d. Sv. Mykolo Ark-dr-ja laikė susirinkimą. Ap-svarsčius draugijos reikalus nutarta pasiųsti rezoliuciją Sav. Valstijų Kongresui, kad pripažintų Lietuvai neprikla-usomybę. Taip-gi iš savo išdo-paukojo 25 dol. L. Raud. Kry-žiui. Prie to dar nariai sumetė \$17.00. Tokiu būdu pasidarė auka \$42.00. Ar gi ne gražiai pasielgė?
P. S.

ZINIOS IS LIETUVOS.

LIET. KR. DEM. PAR. GYVENIMAS.

Punkskas. Čion "Liet. Krikšč. Demokratų Partijos" naudai, š. m. rugpjūčio mėnesyje tapo suruosta didelė literija. Būtent, vietiniai Partijos nariai tam tikslui suaukojo apie 600 įvairiausių daiktų, kurie buvo išleisti literijai; bilietai buvo tik po marke, vienok tapo surinkta apie 2600 markių pelno, kurio didžiausia dalis tapo paaukota Centro Komitetui, mažesnę dalį Suvalkių Rajonui ir dalis vietinio p. jos skyriaus naudai. Daugžiausia šioje literijoje pasidaravo ir daiktų, kaip paaukojo vietinio skyriaus valdybos išrinktoji komisija, kuriai tariame širdingai ačiū. Taip pat reikia pažymėti visų minėtų literijų; aukotojų geri norai ir labdaringumas, už ką, te Dievas atlygina!

Rusinas.

Joniskėlis. Rugp. m. 24 d. š. m. įvyko naujaujai L. Krikščionių Demokratų Joniskėlio skyriaus visuotinis susirinkimas. Buvo skaityta ir aiškinta partijos tikslais bei programa. Julius Aperavičius plačiai kalbėjo apie partijos, kokių Lietuvoje esama, jų tikslai ir kam partija reikalinga. Išrinktas į partijos konferenciją atstovas.

Vilkaviskis. Lietuvių Krikščionių Demokratų partijos Vilkaviskio apielinkės skyrius rugpjūčio 17 d. š. m., gimnazijos bute, padarė jau dešimtąjį eilės savo susirinkimą, į kurį buvo užkvietas iš Kaimo Centro Komiteto svečias pilietis Bičūnas.

Svečias laikė prakalbą tema: "Dabartinis politinis stovis."

Toliau tas pats prelegentas skatino dėtis prie pirmos mūsų vidaus paskolos, vienkart motyvodamas, prie ko gali prisiegti mūsų valstybė, nepasisekus vidaus paskolai. Nors, girdi, vokiečiai ir antrą paskolą mėsai noru sutiktų mums duoti, tačiau vokiečių paskola atneštų mūsų valstybei vien tik nenudą. Mes turime kiek galint remti mūsų valdybos skelbiamąją vidaus paskolą ir tuo būdu apsaugoti Lietuvą nuo naujo susisūsiimo su vokiečiais.

Kun. V. Vaičiulis kalbėjo apie sumažinimą valdybos įstaigų, faktiškai prirodydamas kai kurių įstaigų nereikalingumą. Kunigo V. Vaičiulio kalbą kelias brožas papildė p. V. Bičūnas.

6 val. vakaro, toje pat salėje padaryta Vilkaviskio miesto skyriaus susirinkimas pirminkaujant Jonui Vilčinskui, sekretoriaujant A. Kriščiūnkaičiui.

Susirinkimai, kaip anas, taip ir šis, buvo gana skaidringi susidedanti maždaug iš 400 žmonių (miesto skyrius turi 326 narius).

Susirinkimas prasidėjo pilietio V. Bičūno prakalba, kurioje visa prelegento domė buvo atkreipta prie skatinimo dėtis prie pirmosios mūsų vidaus paskolos. Visi susirinkę reikalavo sumažinimą valdininkų, priparodydami konstatuojamais faktais, kad perdidelis valdininkų skaičius apsunkino valdybos veikimą.

DARBININKŲ REIKALAI.

Siauliai. Miestas turi nemažai darbininkų, kurie prieš karą rado sau uždarbio, bet dabar kitaip čia yra. Dauguma jų skundžiasi bedarbe, neradami kur rankų pridėti. Pernai prieš vokiečių dar siek tiek buvo galima gauti darbo,

nors viskas buvo brangu ir jie kiek norėjo, tiek ir temokėjo. Vokiečiams pasitraukus, ačiū smarkiai bolševikų agitacijai ir bedarbei, čia įsigyveno bolševizmas stipriau negu kitur. Bet ir tie geradariai, kurie sukylti sakosi, kad darbininkams gera daro, bet tik žėlžiuose, o darbo dar mažiai te-pagamino. Žmogus gi nelysi gyvas žemėn. Darbininkai ki-čo išėjimo neturėdami pradė-jo išrašinėti į randongjų ar-nių, ir tada jau plėšimais už-darbiauti duonos kasinį sau ir šeimynai. Maisto produktai pabrango nesvietiškai, nes jų ir buti čia nebuvo. Kaimie-čiai į turgų nieko nebevežė. Nes kas gi tau gali vežti, jei čia bolševikai ir įšalkė bėd-nesnieji gyventojai atiminėjo veltui, ar pirkto už niekam ne-vertas kereikas. Bolševikai Lietuvos kariuomenės vejan-čišinėdimo, bet vargai, bedar-bė ir skurdas pasiliko tas-pats. Čia vėl darbininkas ma-to tuos pačius pomus sėdinėms valdybos įstaigose, kurie buvo prie bolševikų ir sėdėjo jų erezvyvaikoje, ar kitas žy-mias vietas užiminėjo, sakydai, kad mūš buvį nori paga-rinti. Nebeklausysim mes jų. Nes jų turit vietos, turit už-darbius ir gera jums mus su-vedžioti. Bet pagyvenkite, po-nėliai, mūsų lindynėse ir be-duonos karnio, tada suprasi-te mus. Bet vistiek gražūs žo-džiai, o darbininkas neš sunk-kių vargų ir kimsk plauč kie-ty. Nekaltinam mes visai Lie-tuvos valdybos, čia kaltas mu-sų pačių likimas. Dabar kur-

kas geriau, negu prie bolševi-kių buvo. Maistas atpigo. Tur-gai palaidi. Cukraus, net ir lašinių iš Amerikos pristatė. Bet nusipirk tu žmogus, kad ner kur pinigų uždirbti. O čia dar reikia apsiuoti ir apsvilk-ti. Kitų miestų darbininkai, rodos, yra laimingesni ir dar-bu labiau aprūpinti. Čia pagei-daujama Darbininkų Sąjunga įkurti, gal mes patys sumažin-sime tą skurdą ir vargą, kuris mus jau kelinti metai slegia.

ANT PARDAVIMO.

PARSIDUODA.
Ant erotinių ir pagai geležinis se-las (sufas) 50 colių aukščio 26 colių pločio 29 colių storio. Kaina maupo \$100, dabar parsiduos už \$59. Kaino reikalavimai atsiskaikyti sekanciu ad-resu:
A. Gedrimas,
1320 S. Wood Str., Chicago, Ill.

PUKI PROGA.
Zidanciam stovyje, 4 parvyveniu namas po 5 kambarius, tikslai 5 metų senumo; puikus basementas, tvirtai, baltas sinkas, stogas ištaisytas del židanciuo drapanų. Namas randasi ant Parnell Ave. ir 25 gatvės. Visi assessmentai pilnai išmokėti. Kam-bas mėsai arti \$860.00 į mėnesi. Na-mas yra vertas \$3,000.00, bet kas pirkis tuojais, gali nupirkti už \$4,250.00.
"DRAGAS" PUBL. Co.
1800 W. 46th Str., Chicago.

PARSIDUODA.
Didelis mūrinas namas ant 2 gyvenamų, turis po 4 didelius kambarius. (Namas yra statytas didinai, kaip del sešių kambarių). Triumfai ir erandis kaurai užmolinti, visiška nauji su plytų porciais iš fronto. Išdėsi namas betvųjų apgyventojų aplinkoje, su puikiais mūriniams namais, vienas blokai nuo kedžio atstokturi ir arti kampano ža-cio gatvės. Namas vertas pagal šiu brangumo laukį lenevai \$7,500.00, bet parsiduos už 6,100.00. Namas tu-ri gily cementuota basementų su plyvklonais.
Kreipkitės šiuo adresu:
"DRAGAS" PUBL. Co.
1800 W. 46th Str., Chicago.

PIRKITE LIETUVOS PASKOLOS BONUS
Drago Ofise, 1800 W. 46 St.

REKALAUJA.

MERGAITES

IR

JAUNOS MOTERIS

SU ARBA BE

PRITYRIMO

REIKALINGOS PRIE

DEUKAVIMO

SKAITLIAVIMO

ELLIOT-FISHER

OPERATORKOS

PACTOS ATIDARYMO

INDEXING

LAIŠKŲ DESTIMO

Pradmes Mokyklos ir Augstė-les Mokykla užbaigusios m-gai-tes gali gauti ofiso darba kėli-tiktai nori. Turi kalbėti, skaityti ir rašyti Angliškai.

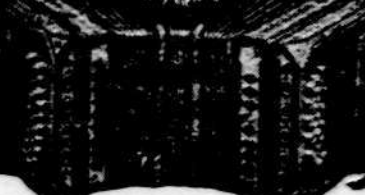
Algos geros.

Mes patogioj vietoj esame ant Chicago ir Larrabee Gatvių. tik-tai į žiemius nuo "loop"

Atsiskaitite pas Mr. Weaver
Employment Office
Pirmos Lubos
Chicago Ave. ir Larrabee St.

MONTGOMERY WARD & CO

PEARL QUEEN KONCERTINOS

Dabar yra patvirtintos ir varto-jamos daugumos lietuvių, kurie gra-jiu koncertinis ir augstai rekomen-duojama kaip geriausia koncertina padaryta suvienyotos Valstijos A-merike. Mes galime jas parupinti augstai arba šono tono.
Reikalavimai kataloga, kurį išduo-čiame dalyk.

GEORGI & VITAK MUSIC CO.
1540 W. 47th St., Chicago, Ill.

SERGĖKITE SAVO AKIS.

Smetonos gėral pritaikinti akiniai bus palyginimu del Juozų akių. Kuomet tu kometi nuo galvos skau-dėjimo, kuomet rauda liežuvi ir k-va, kuomet skaitai ar siuvi ar ra-šai, tai tuomet yra ženklas, kad reikia Jums akių. Mano 15 metų patirtimas prideda Jums geriausių patarimų už priemonę, kaip ne-t taip žemai net ir 12.00.

JOHN SMETANA Akių Specialistas

1801 S. Ashland Av. Chicago
Egzaminas suteikiamas dvykai.
Kampan 18-tos gatvės.
3-čios lubos virš Plat'o apt'okos
Kambaris 14, 15, 17, 17 ir 18
Tėmkyte į mano parą.
Valandos nuo 7 val. išryto iki 9 val. ir 12 val. vakaro. Nėdienomis, Seredo-mis ir Pėntadienimis.

Dr. O. VAITUSH, O. D. LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS

Konkretūs ir nu-kesti degtiniai. E-gzaminavimas akis ir tetoniniai pri-ekai su šviesu. Jėliu esd neruo-štas skaidinai gale arba netva-siaka. Vėžimant vėžis akis arba ki-ki kėlimais. Vė-tinga d o m a at-krūpimas ir vė-žis emiančius nu-mas d y k a l. Va-landos nuo 11 iki 9 val. vakaro. Nėdienomis nuo 9 iki 11 po piet. Telefonas Draver 2608.
1553 W. 47th St. ir Ashland Av.
Ties Openheimer krautuve.

BARGENAS VYRŲ DRABUŽIŲ.

Vyrų ir Jaunų Vainikų padirbti ant orderio siutai ir overkotai, bet neatsisakiti; vėliausi modelių nuo \$20.00 iki \$45.00.
Vyrų ir Jaunų Vainikų gatavi siutai ir overkotai \$15 iki \$28.50.
Vyrų Kelnės po \$3.00 ir auščiau.
Vainikų Siutai po \$5.00 ir auščiau.
Pirk savo overkotą dabar prieš žiemą, kuomet kainos pakli.
Mes tappat turime pilną eilę bi-skutų nesiotų siutų ir overkotų nuo \$3.50 ir auščiau.
Full Dress, Tuxedo, Frock Siutai ir t. t. \$10.00 ir auščiau.
Atdara kiekvienu vakara iki 9 val. Nėdienomis iki 6 valandai. Su-batomis visą dieną iki 10 valandai.
S. GORDON.
1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Išsteigta 1902.

F. P. BRADCHULIS Lietuvis Advokatas

Attorney at Law
105 W. Monroe, Cor. Clark
Room 1207. Tel. Central 220
CHICAGO, ILLINOIS
Gyvs. 4112 So. Halsted Street
Telefonas Yarb 2290

MAINO.

ant miesto properties.
115 akry farma netoli Chicago su būdinkais, gyvuliais ir mašinerijom. Preke \$15,000.00.
United Land & Investment Co.
117 N. Dearborn Str. Chicago.

AS, ADOMAS A. KARALAUŠKAS, SEKANCIAI RAŠAU.

TEATRAS! ŠOKIAI!

LIETUVOS VYČIŲ 4-ta KP.

Pirmą sykį šimet perstato savo Geriausius Artistus

J. Strazdo 1 "SUGRIŽO" Muzikališkame

Ned., Spalio-Oct. 26, 1919 m.

DIEVO APVEZDOS PARAPLIJOS SVET.

Pradžia lygiai 7 val. vakare, Ižanga 75c., 50c., ir 35c.

Po Lošimo Bus Šokiai Ir Skrajojanti Krasa

GERIAMAI VIENGEŅIAM! Kadangi šis yra mūsų pirmas šimet pasirodymas scenoje su mūzišku savų spēkų veikalu, todėl tikimės, kad mūs mūsiirdiniai paremsite. Veiklasi su neišpasakytu malonumu nupieša mūsų tėvėlių gyven., kuomet Rusijos valdžia buvo atėmusi spaudos teisės.

Sen ir ton vis interpa handies dainelė. Dainas išpildys vietinės partapijos Choras. Nėdienaiskite progos. Atėikite ir pamatykite. Tikimės Jūsų parąmą gauti.

Lietuvos Vyčių 4-ta Kupa.

PIRMAS IR DIDYSIS VALSTIJINIS BANKAS ant BRIDGEPORTO yra

CENTRAL MANUFACTURING DISTRICT BANK

A State Bank
1112 W. 35th St. (3 blok. į vak. nuo Halsted) Chicago.

Kapitalas ir Pervirš. Banko Turtas Viršima.

\$550,000,000.00 \$5,000,000.00

Persūnčia pinigūs i Lietu-va ir visas daly-ys pasaulio greičiai, saugiai ir su pilna at-sakomybe. Už-likrina mada-ugū ir ru-pestinga patar-navima.

Prima pinigūs i taupymo sky-rių ir moka 3 nuos. 2 syk per metus.

Pingūs grāi-na ant kiek-vieno paretka-lavimo.

CENTRAL MANUFACTURING DISTRICT BANK

A State Bank
1112 West 35th St. tarpe Morgan ir Racine Gat. Chicago.

Bankas atdaras kasdien nuo 9 ryto iki 3 po pietu.

SEREDOMIS Vakaras nuo 6 iki 8 valandų.

SUEATOMIS per visą dieną nuo 9 ryto iki 8 vakare.

KNYGA SVĖKATA TURETU RASTIS NAMUOSE KIEKVIENO LIETUVIO!

Mūsų leidėjai, redaktorai ir daktariai rekomenduoją šią didelę vertės knygą Šmėkų skaityti vyrųms ir moterims, augimantiems vaikams. Kny-ga Šmėkai turi 339 puslapius ir kelis simtus viso-kių paveikėlių apie žmogaus kūno sudėgimą. Druktose audėtio apdaruose kainuoja \$2.00

Humorus ir Satyra. Tikri Juokai surašyti iš viso pasaulio Tur 158 puslapius. Gražiai sandimo apdarose tik \$1.00

Paatopyn Durtininkus ir mūki-limas kortų su dađėjim visokių stūkų, juokų ir špouų. Puslapių 26. Kainuoja tikrai ..... 25c.

Metro politon grojami ir kalba-moji mašina. Groja visokius rekordus.

Ident apskaitos lių grojama mašina, re-ka girdeti jos puikų, gryną, smagų ir tygą balgą, o tik tasyk ko-vas surišis ant to, kad yra tai geriausias in-strumentas už teip p-ge prekę.

KAINA \$12.50

Sipalaimi pinigūs adresuokite: S. P. TANIS & CO., 31 EAST 112th STREET, CHICAGO, ILL.

GERESNI BISCUITS PADARYTI GERESNIU BUDU.

Crispo Oyster Crackers

REG. U.S. PAT. OFF.

"R" mėnesiai yra tai austerių mėnesiai ir jie netoli.

- tas laikas kuomet visa žeme ap-siklota baltu sniegu ir šalčiu
- kuomet su savo coetail sosu no-rėsi ką nors gero paragauti
- tas geras yra Crispo Oyster Crackers kurie neapsakomai gardūs.

Visuomet turėk ant lentynos juos gatavai prie župes mėsos ir kita valgū.

Kiekvienu dežute Crispas kuria perki yra švairi ir žvieži

— ir taip geras kaip kad butumei pati namie, kepus ir ką tik iš pe-dians išėmus.

Bank pas Groccerinkia
SAWYER BISCUIT COMPANY
CHICAGO NEW YORK
Telefonas Haymarket 5160

AS, ADOMAS A. KARALAUŠKAS, SEKANCIAI RAŠAU.

Aš labai stiegu per 3 metus, nusidabėjęs pilvelis buvo. Dispo-sija, nevyrinimas pilvelio, nusidabėjimas. Kraujo, inkstų, Nervų ir abėnas spēkų nustojimas viso kūno, ir buvau nuostojas vilties, kad begyvenū. Visur teskojau sau pagalbos, nesigalėjus visoj Amė-koj ir už rubėžių, bet niekur neavau savo sveikatai pagalbos.

Bet kada pareikalavau Salutaras vaistų, Bitteris, Kraujo valdė-jo, Nervatona, Inkstų ir Reumatizmo gėduočių, tai po auvertojamū-rio ties gydotes pradėjo mano pilvas atsigaug, stiprėti, gerai dirbti, Kraujas išsivalė. Nervai omė stipriai dirbti. Inkstai atsigaugo. Reu-matizmas pranyko, diegliai nebebedė po krūtine. Vidurių rėsimas išnyko po užmūsimui visų ligų. Bėgu 3 mėnesių išgerdavau kas ga-vaitė po butelį Salutaras, Bitteris, ir po 3 mėn. savo pavėlėgą pa-mėciau tokį skirtumą kaip tarp dienos ir nakties. Dabar jaučiuos smagiai ir esu linksmas ir 1000 sykū dekoju Salutaras mylistų gė-ruoju ir linkiu visems savo draugams kreipties prie Salutaras:

SALUTARAS,
CHEMICAL INSTITUTION J. Batters, Prop.,
1707 So. Halsted St., Telephone Canal 6417, Chicago, Ill.

CHICAGOJE.

PIRKITE LIETUVOS PASKOLOS BONUS
Drugo Office, 1800 W. 46 St.

PAAIŠKINIMAS.

Nakties viduryje iš subatos į nedėlia mairosi Suvienytų Valstijų laikrodžiai. Pavasario metu jie buvo pastumti visą valandą pirmiau saulės; dabar grįžta prie senovės. Kitaip sakant naktyje iš 25 į 26 spalio reikia visus laikrodžius arba pastumti atgal vieną valandą, arba sustabdyti palai kyti. Bet lietuvių katalikų bažnyčiose nedėlioje, 26 spalio pamaldos bus sulig vasarinio laikrodžio. Per pamaldas taps pranešta, kokia bus toliau pamaldų tvarka per žiemą.

KATALIKISKOS ŠVENTĖS.

Šeštadienis, spalio 25 d., Šv. Chrizantas, Darija.
Sekmadienis, spalio 26 d., Šv. Evaristas.
Pirmadienis, spalio 27 d., Šv. Florencijas.

ISNAUJO PAKYLA DŽIA NITORIAI.

Apartmentiniams namams yra pavojus.

Susiorganizavę apartamentinių namų džianitoriai ir vėl pakyla kovon prieš namų savininkus. Namų savininkams stato naujus reikalavimus. Pirmoje vietoje reikalauja padidinti jiems algas iki 70 nuoš.

Namų savininkų sąjunga nežinia ką pradės. Jei džianitorių reikalavimai bus išpildyti, tuojais bus pabrangintos jau ir taip brangios randos.

RENCIAMAS DIDELIS LAKUNŲ SUVAŽIAVIMAS.

Ivyksias ateinantį pavasarį Chicagoje.

Chicago lakunų klubo 100 narių aną dieną susirinkime suformulavo plenus skaitlingam lakunų suvažiavimui Chicagoje ateinantį pavasarį. Sakoma, busianti tokia didelė lakunų paroda, kokia Chicagoje dar nematyta. Busią lakunų lenktynės, mušiai ore ir tt.

SUAREŠTUOTAS NEUŽSI-REGISTRAVUSIS.

Suareštuotas ir kalėjiman uždarytas, kažkoks Aaron Dabenstein, kurį visiems viešai gyvėsi, jog karės metu jis sukianas neužsiregistravęs ir iš to nieko nesidarys.

Bus peržiūrėti buvusių registrantų rekordai ir bus pafirta, ar teisybe jis kalbės.

UŽMUSTA MERGAITĖ.

Edward Linquist, 3700 No. Clark gat., automobilin važinodamas suvažinėję, 6 metų mergelę Dorothy Anderson, 2514 No. Racina, ave. Mergelė mirė važiant ją į lenkime.

LENKAI ŽIAURIAI APSIEINA SU ŽYDAIS.

Sol Bucholz, 2265 Cleveland ave., gavo nuo savo tėvo iš Tarnovo, Galicijos, laišką. Rašoma, jog lenkai su žydais kuožiauriansiai apsieina. Bucholz tėvas Tarnove

ilgus metus buvo užlaikęs krautuvę. Lenkai konfiskavę visas jo prekes ir dar užbraudė jam nuo valstiečių pirkties valgomus produktus.

ASTRIAI NUBAUSTA UŽ APMUSIMĄ SARGO.

Leo Austin ir Thomas Gold-sherry teisėjas Crow nubaudė kalėjimu nuo vienerių iki keturiolikos metų kiekvieną.

Jie du neseniai buvo uždarytu Bridewell kalėjime. Tenai vienam lange išjovė geležines grotas ir mėgino pabėgti. Tu žygi jiedviem sulaukė kalėjimo sargas Galligan. Už tad jiedu sargą laisvai apmušė kol buvo išnaudo subrak-lintu.

SUSEKTI NEŽMONISKI PA SIELGIMAI ISTAIGOJE.

Sakoma, tuojais prasalintos kaltininkės.

Valstijinėj mergaičių lavinimo mokykloj mieste, Geneva atgaivinta buvusieji pasibaistini darbai tos istaigos prižiūrėtojų matromų.

Istaiga yra baustinė. Neprianglės mergaitės prasizengėles tenai užlaikomos. Išėjo aiškėn, kad kai kurios prižiūrėtojos labai žiauriai apsieidavo su mergaitėmis. Nepaklusnios, tiesiog nežmoniskai buvo baudžiamos ir net plakamos.

Bjauriausia iš tų baustnių buvo vandens pumpavimas į aukos vidurius. Prasizengusiai aukai barmon buvo istatoma guminė žarna ir paleidžiamas vanduo visu smarkumu iš krano. Kuomet vanduo auką išpuzdavo kaip kokį būgną, tuomet budavo paliosuojama be sąmonės.

Suprantama, kuomet tas paaiškėjo, pakilo baisiausias trukšmas prieš istaigos valdininkes. Pirmiausia pulstai prieš istaigos superintendentę, Dr. Clara E. Hayes. Šita pasiteisinusi, jog nieko nežinojusi apie tuos matromų darbus. At radusi dar karštų apgincijų. Paselenėje prasalinta iš istaigos kelios matronos.

Tie nuotikiai istaigoje buvo įvykę dar praėjį žiemą. Ir tik dabar plačiau išvelkama viešumon, kuomet imta tyrinti mergaičių pabėgimo iš istaigos priežastys.

MOTERIS MOTERĮ PEILIU SURAIZĖ.

Mrs. Kate Cameron, 4900 Federal gat., susivaidė su Mrs. Maggie Gimino, 4848 Federal gat. Susivaidė už savo vaikus.

Pirmoji antrąją užpuolė su revolveriu. Paleido kelis šūvius. Bet nepataikė.

Tuomet antroji pasiėmė didelį peilį ir suraizė pirmąją. Kate Cameron paimita ligoninėn. Sakoma, nepagyšianti. Nos su peiliu paliesta plaučiai.

APSISAUGOKITE SACHARINŲ!

Is Zemdirbystės departamento chemikalo biuro paskolbita, kad žmonės apsisaugotų vartoti sachariną vietoje cukraus, kurio šiandie trūksta. Pranešama, jog sacharinas labai kenkia žmogaus sveikatai, nes jame yra aštrių modų.

IŠ CHICAGOS LIETUVIŲ KOLONIJŲ

PRANĖSĪMAS.

Sus. Liet. Rymo-Kat. Chicago Apskričio susirinkimas įvyks nedėlioje, spalio 26 d., 1 val. po pietų, Sv. Jurgio parapijos svetainėje.

Visi kuopų atstovai kviečiami suvažiuoti. Yra daug svarbių reikalų. **Valdyba.**

GRAŽUS VAKARAS.

Rytoj, t. y. nedėlioje, spalio 26 d. Sv. Jurgio Skyriaus, Sv. Aloizo Jaunikaičių draugija, rengia gražų pasilinksninimo vakarą, pagerbimui narių, paliosnotų iš Dėdės Samų karinumenės ir laivyno. Vakarą bus Sv. Jurgio, parap. svetainėje. Pradės 6:30 val. vakare. Pelnas skiriamas narių-karinių ir jureivių dovanų nu-pirkimui.

Lietuvių Jaunikaičių draugija, nešiojanti skaitaus jaunikaičio Sv. Aloizo vardą, visados parengia gražus vakarus. Šis vakaras bus joi jau ne toks, kokie praėjį budavo, tai dar gražesnis.

Kviečiame tat Bridgeporto ir apielinkų jaunimą atsilankyti ir sykiu pasilinksinti. **Jaunikaitis.**

IŠ TOWN OF LAKE.

Tautos Fondo 39 skyrius laikė paprastą susirinkimą spalio 12 d. Sv. Kryžiaus parapijine svetainėje. Labai gaila, kad susirinkimas buvo neskaitylingas, o žinia, kad Tautos Fondas visomet turi ką naujo tarti-svarstyti.

Siame susirinkime iš Katalikų Vienybės vietinio skyrio raporto paaiškėjo gana džiugiantis dalykėlis, tai Katalikų Vienybės seimas. Norint seimų esti daug, bet Katalikų Vienybės seimas bene bus tikrai vienas iš naudingiausių, ypatingai dėl nuvargusios tėvynės, Lietuvos.

Tad-gi tokios žinios mus ir džiugina, nes po seimui daug vertesni busime, daug daugiau jėgos turėsim ir arčiau su josiš-lais susipažysim.

Veimam delegatai išrinkta tie patys, kurie atstovauja vietinį Katalikų Vienybės skyrių, t. y. pp. J. Brazauskis, J. Nausėda ir A. Butkevičia. **Tyla.**

IŠ TOWN OF LAKE.

Lab. Sąj. I-mos kp. mėnesinis susirinkimas įvyks rytoj, t. y. spalio 26, 7 val. vakare, Sv. Kryžiaus parapijine svetainėje.

Šitan susirinkiman esate širdingai meldžiami visi nariai būtina susirinkti; nes turime daug svarbių dalykų aptarti, ap ant toliau jokiū būdu atidėti negalime. Prašome laiku susirinkti. **Valdyba.**

IŠ WEST SIDE.

Kun. Laukaičio prakalbese, kurios įvyko 14 d. spalio, Aušros Vartų parapijine svetainėje, surinkta \$383.33. Korrespondencija, kuri patalpinta "Drauge" apie to vakaro aukotojus, neturėjo pilnai visų davėjų aukos. Tai-gi žemiau yra surašęs visų, kurie praėjį kartą nebuvo patalpinti. \$21.00 aukojo J. Šau-nioris, 20.00 Kasiatė; Po \$10.00, O. Gamišūtė, A. Po-čius, M. Jiedvičius, M. Mašio-kas;

Po \$5.00 J. Feravičius, A. Vildžiunas, V. Baraubas.

Kai-kurie iš tų vardų buvo jau patalpinti, tik jų auk. buvo nepilnai pažymėtos. **J. R. M.**

IŠ BRIDGEPORTO.

Sv. Jurgio Skyriaus, Sv. Aloizo Jaunikaičių draugijos įvyks susirinkimas nedėlioje, spalio 26 d., 1 val. po pietų, Sv. Jurgio parapijos svetainėje. Bus svarstoma daug svarbių dalykų. Meldžiu visus narius minėtų laikų skaitlingai susirinkti.

Stanley J. Petkus, pirm.

IŠ TOWN OF LAKE.

Blaivininkų 21 kp. extra susirinkimas įvyks rytoj, spalio 26 d., 2 val. po pietų, Sv. Kryžiaus parap. svetainėje. Visi nariai teiksites susirinkti.

Valdyba.

IŠ WEST SIDE.

Lietuvos Ukiniuko draugijos susirinkimas bus p. M. Meldžio mažojoje svetainėje, 2242 W. 23rd pl., spalio 26 d., t. y. nedėlioje, 1:30 val. po pietų.

J. Raugevičia, rašt.

A. † A.

ELENA DZIZULSKAITE

9 metų amžiaus mirė spalio 23, 1919. Gimus Chicagoj. Paliko dideliame nuiludime Tėvus, 2 brolius ir seserį.

Laidotuvės atsibus pamedelį 27 spalio 9 val. ryte iš Sv. Kryžiaus bažnyčios į Sv. Kazimiero kapines.

Velionės kunas randasi po num.

4504 South Paulina Str. Giminės ir pažįstami yra nuosirdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse.

Nuliude Tėvai.

Antanas ir Antanina Dzizulskai.

PAIESKOJIMAL

Paieškau savo draugo Kazimiero Aukštojo paeinancio iš Kauno Gubernijos Ukmergės Pavieto Dolininkų parap. Martynių sodžiaus. Jam yra atėjęs svarbus laiskas iš Lietuvos, jis patra arba kas apie žinote atsiskaukite sekantį adresą:

Rafolas Pirogis, 364 22nd Str., Detroit, Mich.
Paieškau moteries ar merginos prie dabojimo mano vienu metu vaikų ir apvalimo kumbarių. Gera mokestis, meldžiu atsiskauti tuojais
Marijona Gintarene, 4028 Cornelia Ave., Chicago, Ill.
Telefonas: Kildare, 7312

REIKALAUJA

REIKALINGI
10 jaunų vyrų dėl pardavinėjimo, gera progą prasivalinti, didelė ataitis atsiskaukite
Bank Floor, 110-111 N. Dearborn Str.

REIKALINGAS.

Tuojaus geras kriaučius prie siuvimo naujų drabužių ir senų taisymo. Mokestis gera, darbas pastovus ir 1502 W. 47 St., Chicago, Ill.

AGENTAI REIKALINGE.

Rinkiniai apgarsinimų ir antrašu. Atsiskaukite tik tokie kurie galte duoti palindijima kur dirbo te už agenta, nes kitokiems nebus atsakimas duotas.
Strupas & Co., 92 Warwick St., Newark, N. J.

MERGAITES SUVIRŠ 16 METŲ.

Dirbt ant mažų "punch" presų ir "wedding" mašinu, taippat siuoty darbas. Atsiskaukite
Boye Needle Works, 4345 Ravenswood Ave.

AMERIKOS LIETUVIŲ MOKYKLA

Mokinama: angliškos ir lietuviškos kalbų, aritmetikos, knygyvedystės, stenografijos, typewriting, pirklybos taisy. Sv. Valst. istorijos, abėlones istorijos, geografijos, politikinės ekonomijos, pilietystės, dailiarabystės. Mokimimo valandos: nuo 9 ryto iki 4 valandos po pietų; vakarais nuo 6 iki 10 val.
3106 So. Halsted St., Chicago.

Didelis Balius

Parengtas

Liet. Teatr. Draugystes Švento Martyno

Subatoj, Spalio-October 25 d. 1919 m.

ŠV. JURGIO PARAP. SVETAINEJE
32ras Place ir Auburn Avenue

Pradžia 7 valandą vakare. **Įzanga 25 Centai**

Kviečiame visus lietuvius ir lietuvaitės senus ir jaunus atsilankyti ant šio balius kur galėsite gerai pasiškoti prie geros muzikos ir gražiai vakara praleisti.
Kviečia visus KOMITETAS.

Iškilmingas apvaikščiojimas ir BALIUS!!

Simano Daukanto Draugijos

NEDELIOJE, SPALIO (OCTOBER) 26 D., 1919 M.

Mildos Svetainėje
Tarpe 31-mos ir 32-ros ir Halsted gatvių ant trečių lubų.

Pradžia 6:00 val. vakare. **Įzanga 25 centai**

Kviečiame visus lietuvius ir lietuvaites, senus ir jaunus, atsilankyti į šį vakarėlį, kur galėsite linksmai ir naudingai laiką praleisti.
Komitetas

Jeigu Turi

Tėva, Motina, Broli ar Seserį Lietuvoj, Neužmiršk kad žiema artinasi.

Pasiųsk jiems keletą dolierių, taip kad jie žinotų, kad jiems užjauti jų dideliame varge.

Mes siunčiame pinigus į Kauną, Suvalkus, Vilnių ir Grodną už žemiausias kainas.

Mūsų perviršius yra 12 mil. dol.

Atdara vakaras Ketvergo nuo 7 iki 9 Subatomis nuo 9 išryto iki 9 vakare.

PEOPLES YARDS BANK

ASHLAND AVENUE, KAMPAS 47-tos GATVĖS

DIDŽIAUSIAS, SENIAUSIAS IR TVIRČIAUSIAS VALSTIJINIS BANKAS VAKARUOS NUO GYVULIŲ SKERDYKLŲ.

DIDŽIAUSIA LIETUVIŠKA KRAUTUVĖ CHICAGOJE

PEARL QUEEN KONCERTINA

NEMOKĖSI PINIGUS BEREIKALO

Mūsų krautuvė—viena iš didžiausių Chicagoje

Parduodame už žemiausią kainą, kur kitur taip negausi. Mašinelį laiškas drukuoti ir ofiso darbams yra naujausios mados. Užlaikom visokius laikrodžius, žiedus, žiubinius ir deimantinius; gramafonus lietuviškais rekordais ir koncertinių geriausių, armonikų rusiškų ir prusiškų išdirbusių. Balalaikų, gitarų ir smuikų, kokių tik reikia. Dirbame visokius ženklus draugystės, taisome laikrodžius ir muzikališkus instrumentus atskančiai. Kurie prisijus trijų centų krasaženklį gaus katalogą veltui.

Steponas P. Kazlawski
4632 So. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas: DROVER 7309